

Uppföljande granskning

Sjöbo kommun

Revisionsrapport
December 2022

*Emma Ekstén, certifierad
kommunal revisor*

Innehållsförteckning

1.	Inledning	03
2.	Granskningsresultat	05
3.	Revisionell bedömning	21

1

Inledning

Inledning

Bakgrund

Revisorerna i Sjöbo kommun granskar årligen delårsbokslut och årsredovisning, samt genomför fördjupade granskningar utifrån en risk- och väsentlighetsanalys. De granskningar som revisionen genomför innehåller ofta förslag på åtgärder som bör genomföras. Dessa åtgärder varierar i omfattning och därmed också i tid för genomförande. En viktig del av revisionens arbete är därför att följa upp tidigare genomförda granskningar för att se om åtgärder vidtagits med anledning av dessa och om den granskade organisationen beaktat noterade brister, synpunkter och förslag.

Enligt SKR:s styrdokument *God revisionssed i kommunal verksamhet 2018* påtalas även vikten av att följa upp de granskningar revisorerna gjort under året. Genom att regelbundet följa upp genomförda granskningar ges svar på om åtgärder med anledning av revisorernas kritik och rekommendationer har tagits i beaktande. SKR skriver vidare att uppföljningen kan genomföras som en särskild granskningsinsats med skriftlig rapport. Uppföljningen ger också underlag för att bedöma om det finns anledning till förnyad granskning, och blir därmed en grund för riskanalysen inför kommande års revisionsplanering.

Revisorerna har efter en bedömning av väsentlighet och risk beslutat att genomföra en uppföljande granskning av tre tidigare genomförda granskningar från åren 2019-2020 dom i någon mån påvisat brister.

Syfte och frågeställningar

Syftet med granskningen är att bedöma om granskade nämnder och kommunstyrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av den bedömning och de åtgärdsförslag som lämnats i genomförda granskningar.

Granskningen har sin utgångspunkt i följande revisionsfrågor:

- Har revisorernas synpunkter och förslag till åtgärder besvarats av respektive nämnd/styrelse?
- Har synpunkterna och förslagen åtgärdats?

Avgränsning

Granskningen avser uppföljning av ett urval av granskningar genomförda åren 20xx–20xx. Totalt görs en uppföljning av tre granskningar:

- Granskning av familjenämndens ledning och styrning från 2019
- Granskning av avtalshantering från 2020
- Granskning av framtidens äldreomsorg från 2020

Metod

Genomgång av revisorernas synpunkter och förslag till åtgärder som angetts i lämnade revisionsrapporter och tillhörande missivbrev, samt genomgång och granskning av yttranden som revisorerna erhållit.

Inhämtande av lägesbeskrivningar för respektive granskning genom intervjuer med berörda tjänstemän och/eller politiker. Inhämtande av kompletterande underlag för granskning och verifiering av genomförda åtgärder och utveckling samt övrig materialinsamling nödvändig för att fånga statusen för respektive granskning.

Granskningen har skett genom:

- Utskick av skriftliga frågor till förvaltningen samt genomgång av svar.
- Dokumentstudier och genomgång av relevanta protokoll, beslut och handlingar.

2

Granskningsresultat

Granskning av familjenämndens ledning och styrning från 2019

Har revisorernas synpunkter och förslag till åtgärder besvarats av respektive nämnd/styrelse?

lakttagelser

Tidigare granskning

Sjöbo kommuns revisorer, hade utifrån en bedömning av väsentlighet och risk, beslutat att genomföra en granskning av familjenämndens styrning och uppföljning av verksamhet och ekonomi under år 2019. Granskningens revisionsfråga var att bedöma om familjenämnden säkerställde att styrning och uppföljning avseende ekonomi och verksamhet är ändamålsenlig samt om den interna kontrollen inom området var tillräcklig. Efter genomförd revision och genomgång av granskningens samtliga kontrollmål gjordes bedömningen att familjenämnden inte helt säkerställde att styrning och uppföljning av ekonomi och verksamhet var ändamålsenlig.

Revisorerna önskade svar från familjenämnden senast 2019-12-31 gällande redovisade bedömningar och rekommendationer.

Nämndens svar

Familjenämnden inkom med ett yttrande 2020-01-23 § 15.

I svaret kommenterades de rekommendationer som lämnats av revisionen och vilka åtgärder som avsågs vidtas.

Vid samma tidpunkt som revisionens granskning genomfördes också en granskning utförd av StartPoint, och då resultaten mellan de två granskningarna överensstämde lämnade familjenämnden ett sammantaget förslag till prioriteringsordning samt handlingsplan i januari 2020. Revisionens rekommendationer sattes till prio 1 och 2 av sammanlagt 5 prioriteringar.

Bedömning

Svaret på revisionsfrågan är **ja**.

Bedömningen grundas på att familjenämnden 2020-01-23 § 15 inkom med svar på de rekommendationer och synpunkter som lämnats av revisorerna.

Har synpunkterna och förslagen åtgärdats?

lakttagelser

Nedan följer en redogörelse över de rekommendationer som lämnats av revisorerna och vilka åtgärder som vidtagits av nämnden.

Rekommendation: Fortsätt arbetet med att hitta er och förvaltningens rollfördelning avseende VAD och HUR för att på så sätt tydliggöra vilka beslut som kan hanteras på förvaltningsnivå för att skapa utrymme för mer strategiska diskussioner och beslut för familjenämnden.

Åtgärder: Med stöd i kommunfullmäktiges beslut om ny process för budgetstyrning togs en ny modell för den ekonomiska rapporteringen till nämnden fram vid årsskiftet 2019/2020 som vi i uppföljningen erhållit. I och med det har nämndens ansvar förtydligats liksom sambanden mellan ekonomi och nyckeltal, och familjeförvaltningen har idag en samordnande ekonom knuten till nämnden. Tydliggörande av ansvarsfördelning, mandat och struktur för uppföljningsprocessen på förvaltningsnivå togs fram i samband med modellen för ekonomisk rapportering.

Förutom fastslagna uppföljningar av ekonomi i nämnd rapporteras avvikelser och förändringar kopplade till ekonomi och myndighetsutövning, samt åtgärder, vid behov (oftast månadsvis).

Familjenämnden har också infört informationsärenden på ärendelistan, vilket betyder att politiken får ut handlingar i förväg. Detta tydliggör uppföljningen ytterligare för politiken och ger förutsättningar för mer strategiska diskussioner i nämnd.

Årsklocka för familjenämnden har utvecklats under 2022 och ytterligare inför 2023, och samtliga verksamheters kvalitetsarbete synliggörs numera.

Delegationsordningen har fått en ny struktur som enligt förvaltningen gör det enklare att hitta utifrån lagrum, vilket tillsammans med översynen av besluten har skapat större tydlighet gällande roll- och ansvarsfördelning.

Regelbunden skriftlig kommunikation från förvaltningsledning till samtliga medarbetare, under rubriken Tillsammans, har inletts och planeras utkomma sju gånger per år. Insatsen syftar bland annat till att stärka kunskapen om olika roller inom familjeförvaltningen, men även till att förankra viktiga beslut i hela organisationen.

Rekommendation: Säkerställa att förvaltningens olika roller och ansvar dokumenteras och tydliggörs för alla medarbetare

Åtgärder: Organisationsskiss uppdateras löpande och uppdragsbeskrivningar för förvaltningsövergripande uppdrag är under revidering. Förtydligande kring rollerna förvaltningschef respektive skolchef har gjorts och titeln biträdande skolchef finns ej kvar.

Tidigare vakanshållen administrativ tjänst har omformulerats vilket gett möjlighet att utforma och tillsätta rollen kvalitets- och myndighetschef. Kvalitets- och utvecklingsledaren har fått ett bredare men samtidigt tydligare avgränsat uppdrag.

Översyn av delegationsordning har skett i flera steg från 2020 till 2022, vilket även det syftat till att tydliggöra ansvarsfördelning och mandat. Det finns nya rutiner för att mer strukturerat och fler gånger per år se över delegationerna.

Processen för intern kontroll i har kommunövergripande setts över och är numera kopplad till verksamhetsplan och budget på ett tydligt sätt.

Rutiner kopplade till nämndsadministration utifrån olika roller har tagits fram under mandatperioden.

Familjenämnden har under mandatperioden infört måldagar som utöver utvecklade dialoger om mål och intern kontroll även innehållit fördjupning i målstyrning samt politiker- respektive tjänstemannarollen, vilket sammantaget stärkt samverkan och utvecklat det politiska inflytandet.

Har synpunkterna och förslagen åtgärdats?

Rekommendation: Fortsätt arbetet med att stärka uppföljningen av verksamhetsmålen och tydliggör vilka åtgärder som vidtas för ökad måluppfyllelse.

Åtgärder: Förvaltningen har infört chefsdagar två gånger per år för samtliga chefer med budgetansvar. Chefsdagarna har på olika sätt belyst och tydliggjort varje chefs ekonomiska ansvar och hur den ekonomiska styrprocessen ser ut. Förvaltningen har också beslutat att enhetschefer i samband med att de gör sin årsbudget och lägger sin inre organisation, även ska göra en ekonomisk riskanalys med påföljande förslag till eventuell åtgärdsplan.

Formen för handlingsplanerna utvecklas för att det ska bli enklare att följa upp att åtgärderna verkställs. Det görs även en löpande återrapportering till överordnad chef som ska säkerställa att åtgärderna verkställs. Ansvarsfördelning och process dokumenteras i nämndens ekonomi- och verksamhetsstyrningsverktyg.

Familjeförvaltningens ledningsgrupp gör verksamhetsuppföljningar utifrån samtliga delar i kvalitetssnurrar, med särskilt fokus på kärnuppdrag, ekonomiuppföljning och kvalitetsarbete. Gemensamma prioriteringar och samverkansområden identifieras och följs upp samt rapporteras regelbundet till ordförande, som vid behov lyfter vidare till nämnd, vilket ger större möjlighet att agera direkt i de fall detta skulle behövas.

Bedömning

Svaret på revisionsfrågan är ja.

Bedömningen grundas på att vi av erhållet svar och inkomna underlag kan se att nämnden har vidtagit åtgärder med utgångspunkt från revisoreernas synpunkter och förslag..

Sammanfattning av åtgärdade rekommendationer

Rekommendation	Rekommendation genomförd
Fortsätt arbetet med att hitta er och förvaltningens rollfördelning avseende VAD och HUR för att på så sätt tydliggöra vilka beslut som kan hanteras på förvaltningsnivå för att skapa utrymme för mer strategiska diskussioner och beslut för familjenämnden.	Rekommendationen är genomförd. Det har skett ett arbete med att förbättra de processer som finns inom förvaltningen och nämnden för att tydliggöra rollfördelningen samt vilka beslut som ska hanteras i vilken instans. Vi noterar att ett fortsatt arbete gällande frågan pågår.
Säkerställa att förvaltningens olika roller och ansvar dokumenteras och tydliggörs för alla medarbetare	Rekommendationen är genomförd. Löpande uppdateringar av dokument såsom organisationsskiss sker samt att delegationsordning reviderats. Vi ser också att rutiner för nämndsadministration tagits fram och att måldialoger sker.
Fortsätt arbetet med att stärka uppföljningen av verksamhetsmålen och tydliggör vilka åtgärder som vidtas för ökad måluppfyllelse.	Rekommendationen är genomförd. Löpande uppföljning av målen görs i olika forum för att säkerställa att åtgärder vidtas för en ökad måluppfyllelse.

Granskning av avtalshantering från 2020

Har revisorernas synpunkter och förslag till åtgärder besvarats av respektive nämnd/styrelse?

Iakttagelser

Tidigare granskning

Sjöbo kommuns revisorer, hade utifrån en bedömning av väsentlighet och risk, beslutat att genomföra en granskning av avtalshantering under år 2020. Granskningens syfte var att bedöma om kommunstyrelsens och nämndernas inköp sker enligt träffade ramavtal och om rutinerna och hanteringen av ramavtal är dokumenterade och följs upp. Efter genomförd revision och genomgång av granskningens samtliga revisionsfrågor gjordes bedömningen att kommunstyrelsen och nämndernas inköp inte helt sker enligt träffade ramavtal och att rutinerna och hanteringen av ramavtal är inte helt är dokumenterade och följs upp.

Revisorerna önskade svar från kommunstyrelsen senast 2021-01-31 gällande redovisade bedömningar och rekommendationer.

Nämndens svar

Kommunstyrelsen inkom med ett yttrande 2021-01-27 § 6.

I svaret kommenterades översiktligt de rekommendationer och synpunkter som lämnats av revisionen och vilka åtgärder som avsågs vidtas.

Bedömning

Svaret på revisionsfrågan är **delvis**.

Bedömningen grundas på att kommunstyrelsen 2021-01-27 § 6 inkom med enbart ett översiktligt svar på de rekommendationer och synpunkter som lämnats av revisorerna.

Har synpunkterna och förslagen åtgärdats?

lakttagelser

Nedan följer en redogörelse över de rekommendationer som lämnats av revisorerna och vilka åtgärder som vidtagits av kommunstyrelsen.

Rekommendation: Kommunstyrelsen rekommenderas ta fram riktlinjer för hur avtalshantering och uppföljning ska göras samt att dessa implementeras i verksamheterna. Detta kan sedan ligga till grund för det generella arbetssättet vad gäller avtalshantering.

Åtgärder: Av kommunstyrelsens svar framkommer att det var kommunledningsförvaltningens uppfattning att det på sikt behövdes både riktlinjer och instruktioner för hur verksamheterna ska arbeta med inköp och att det arbetet kunde ta vid när förvaltningarna har gjort en översyn av behöriga beställare och utbildning genomförts av dessa. Då kunde även representanter för förvaltningarna delta i framtagandet av riktlinje såväl som instruktioner.

Vid tillfället för granskningen har några riktlinjer ännu inte tagits fram.

Rekommendation: Kommunstyrelsen och nämnderna bör tillse att det i hela den kommunala organisationen finns en tydlig och dokumenterad roll- och ansvarsfördelning vad gäller avtalshantering

Åtgärder: Kommunstyrelsens svar innehåller inte några specifika åtgärder kopplade till rekommendationen. Någon tydlig och dokumenterad roll- och ansvarsfördelning har vi i samband med uppföljningsgranskningen inte kunnat spåra.

Kommunstyrelsen och nämnderna rekommenderas begränsa antalet beställare och inköpare i organisationen för att minska risken för att inköp sker utanför avtal

Åtgärder: Av kommunstyrelsens svar framkommer att den största enskilda risken för felaktiga inköp kommer av att kommunen har många medarbetare som gör beställningar eller inköp varav flertalet inte fått nödvändig utbildning för detta. Det gör att den enskilt viktigaste åtgärden enligt upphandlingsenheten blir att minska antalet behöriga beställare genom att förvaltningarna ser över sina respektive organisationer och inventerar behovet av behöriga beställare.

Som åtgärder beskrivs i svaret vara att förvaltningarna rekommenderas att se över vilka som är behöriga beställare för respektive verksamhet samt kommunicera detta internt såväl som till Upphandlingsenheten. Vidare anges som åtgärd att upphandlingsenheten för en förteckning över behöriga beställare och årligen efterfrågar aktuella uppgifter av förvaltningarna.

I samband med uppföljningen framkommer att en översyn av behöriga beställare genomfördes under år 2021 och aktualiserades på nytt i början av år 2022 i samband med att ett e-handelssystem implementerades. Upphandlingsenheten har fått ansvar för drift och administration av e-handelssystemet och har därmed även tillgång till en aktuell lista på behöriga beställare. Utbildningar av behöriga beställare har genomförts och genomförs löpande efter behov.

Rekommendation: Kommunstyrelsen och nämnderna rekommenderas genomföra utbildningar för såväl inköpare/beställare som för avtalsförvaltare gällande inköp, avtalshantering och användande av kommunens avtalsdatabas.

Åtgärder: Som nämnts ovan genomförs utbildningar för behöriga beställare. Med en aktuell förteckning över behöriga beställare och ett minskat antal ges förutsättningar för upphandlingsenheten att utbilda i avtalskatalog och Lagen om offentlig upphandling och dess tillämpning men även att agera stöd i uppkomna frågor.

Har synpunkterna och förslagen åtgärdats?

Rekommendation: Kommunstyrelsen och nämnderna bör säkerställa att inköp inte sker utanför avtal samt att ofta förekommande inköp handlas upp

Åtgärder: Av svaret framkommer att revisionsrapporten rapporterar att det förekommer inköp utan ramavtal för en del produkter där det finns flera möjliga leverantörer. En felkälla i detta kan vara att det inte finns någon naturlig huvudman för vissa inköp då de är kommunövergripande. I den mån detta problem uppstår är kanslichefen ansvarig för att upphandling eller direktupphandling genomförs. En åtgärd beskrivs vara att kanslichefen initierar att upphandling eller direktupphandling för kommunövergripande inköp genomförs, i de fall det inte finns någon utsedd ansvarig. Ytterligare en åtgärd anges vara att respektive förvaltning rekommenderas att föra upp avtalstrohet som en kontrollpunkt inom ramen för intern kontroll.

Sedan svaret togs fram har kanslichefen fått delegation att initiera upphandling för kommunövergripande inköp.

Rekommendation: Kommunstyrelsen och nämnderna bör säkerställa att löpande och systematisk uppföljning görs av ingångna avtal och avtalstrohet

Åtgärder: Av svaret framkommer inte hur uppföljning ska ske och enligt vad vi sett i den uppföljande granskningen sker det inte någon löpande och systematisk uppföljning av ingångna avtal och avtalstrohet.

Bedömning

Svaret på revisionsfrågan är **nej**.

Bedömningen grundas på att vi av erhållit svar och inkomna underlag inte kan se att kommunstyrelsen i huvudsak inte har vidtagit åtgärder med utgångspunkt från revisorenas synpunkter och förslag.

Sammanfattning av åtgärdade rekommendationer

Rekommendation	Rekommendation genomförd
Kommunstyrelsen rekommenderas ta fram riktlinjer för hur avtalshantering och uppföljning ska göras samt att dessa implementeras i verksamheterna. Detta kan sedan ligga till grund för det generella arbetssättet vad gäller avtalshantering.	Rekommendationen är inte genomförd. Några riktlinjer har inte tagits fram.
Kommunstyrelsen och nämnderna bör tillse att det i hela den kommunala organisationen finns en tydlig och dokumenterad roll- och ansvarsfördelning vad gäller avtalshantering	Rekommendationen är inte genomförd. Vi kan inte se att det finns någon tydlig och dokumenterad roll- och ansvarsfördelning gällande avtalshantering.
Kommunstyrelsen och nämnderna rekommenderas begränsa antalet beställare och inköpare i organisationen för att minska risken för att inköp sker utanför avtal	Rekommendationen är genomförd. Andelen beställare har minskats och det sker ett fortsatt arbete kring att se över antalet beställare och utbilda dessa.
Kommunstyrelsen och nämnderna rekommenderas genomföra utbildningar för såväl inköpare/beställare som för avtalsförvaltare gällande inköp, avtalshantering och användande av kommunens avtalsdatabas.	Rekommendationen är delvis genomförd. Av vad vi kan se genomförs utbildningar för beställare. Det är också väsentligt att utbildningarna också innehåller information om avtalshantering och användande av kommunens avtalsdatabas
Kommunstyrelsen och nämnderna bör säkerställa att inköp inte sker utanför avtal samt att ofta förekommande inköp handlas upp	Rekommendationen är inte genomförd. Samtliga av rekommendationerna som lämnades vid den tidigare granskningen syftar till att säkerställa att inköp inte sker utanför avtal eller att ofta förekommande inköp handlas upp. Genom att flera av rekommendationerna inte är åtgärdade anses inte denna vara det.
Kommunstyrelsen och nämnderna bör säkerställa att löpande och systematisk uppföljning görs av ingångna avtal och avtalstrohet.	Rekommendationen är inte genomförd. Vi kan av granskningen inte se att det sker någon systematiskt eller löpande uppföljning av ingångna avtal eller avtalstrohet.

Granskning av framtidens äldreomsorg från 2020

Har revisorernas synpunkter och förslag till åtgärder besvarats av respektive nämnd/styrelse?

lakttagelser

Tidigare granskning

Sjöbo kommuns revisorer, hade utifrån en bedömning av väsentlighet och risk, beslutat att genomföra en granskning av planering för framtidens äldreomsorg. Granskningens syfte var varit att granska och pröva om vård- och omsorgsnämnden säkerställt att arbetet med att utforma framtidens äldreomsorg bedrivs på ett ändamålsenligt sätt och med tillräcklig intern kontroll. Efter genomförd revision och genomgång av granskningens samtliga revisionsfrågor gjordes bedömningen att vård och omsorgsnämndens arbete med planering för framtidens äldreomsorg inte helt bedrivs på ett ändamålsenligt sätt. Bedömningen var vidare att den interna kontrollen i sammanhanget inte helt var tillräcklig.

Revisorerna önskade svar från vård- och omsorgsnämnden senast 2021-01-31 gällande redovisade bedömningar och rekommendationer.

Nämndens svar

Kommunstyrelsen inkom med ett yttrande 2021-01-26 § 8.

I svaret kommenterades de rekommendationer och synpunkter som lämnats av revisionen och vilka åtgärder som avsågs vidtas.

Bedömning

Svaret på revisionsfrågan är **ja**.

Bedömningen grundas på att vård- och omsorgsnämnden 2021-01-26 § 8 inkom med ett svar på de rekommendationer och synpunkter som lämnats av revisorerna.

Har synpunkterna och förslagen åtgärdats?

lakttagelser

Inledningsvis nämns i samband med uppföljningsgranskningen att nämnden sedan våren år 2020 har haft fullt fokus på att klara av pandemin med säker vård och omsorg för kunder och bibehållen god arbetsmiljö för medarbetare. Detta kan exemplifieras med att klara kompetensförsörjningen trots att det under långa perioder varit en extremt hög frånvaro i personalgrupperna på grund av egna symtom eller vård av barn. Belastningen på medarbetarna har varit stor under lång tid.

Under våren år 2022 mattades smittspridningen av men istället aktualiserades kris- och beredskapsplaner och risk- och sårbarhetsanalyser. Arbetet fick inriktas på att undersöka risker såsom brist på livsmedel, drivmedel, el mm och dess konsekvenser för de kunder som vård- och omsorgsnämnden ansvarar för. Dessa faktorer uppges ha medfört att förvaltningens resurser har tvingats prioritera ner utvecklingsarbete eller andra planer som inte har en direkt anknytning till ovanstående.

Nedan följer en redogörelse över de rekommendationer som lämnats av revisorerna och vilka åtgärder som vidtagits av vård- och omsorgsnämnden.

Rekommendationer: Nämnden bör säkerställa att planering och strategier upprättas för framtidens äldreomsorg.

Nämnden bör säkerställa att beslutsunderlag för planer och strategier är heltäckande. Dessa underlag bör beskriva ekonomiska och verksamhetsmässiga konsekvenser, samt jämförelser med andra liknande kommuner.

Åtgärder: Av svaret framkom att beläggning på särskilt boende, resultat av brukarundersökningar, ökning av hemtjänststimmar, förändringar i lagstiftning som påverkar vård och omsorgsförvaltningen etc lyfts regelbundet på nämndens sammanträden. Förvaltningen arbetade enligt svaret med att sammanställa flera befintliga dokument till ett för att ge en mera övergripande bild av förvaltningens ansvarsområde och nyckeltal samt ge faktaunderlag avseende demografi mm.

Av svaret framkommer också att diskussioner i vård och omsorgsnämnden om antalet lediga lägenheter på särskilda boenden har pågått under flera år och flera parametrar har redovisats för nämnden.

Sedan granskningen gjordes beskrivs att lokalförsörjningsplan är den metod vård och omsorgsnämnden anser uppfyller revisionens tankar kring att beslutsunderlag för planer och strategier ska vara heltäckande. Kommunövergripande diskussioner har pågått som handlat om lokalbehovet framöver. Det fanns en stark önskan om att sättet att hantera frågan skulle vara gemensam oavsett verksamhet och med anledning av detta upphandlades under början av 2022 ett konsultföretag som skulle bistå förvaltningarna i detta arbete. En inledande workshop skedde i juni och i samband med detta lämnade förvaltningen in uppgifter om aktuellt läge avseende lokaler.

Arbetet kommer att fortsätta fram till december då ett kommunövergripande underlag kring hur lokalförsörjningsbehovet kommer att se ut under en tioårsperiod framåt presenteras. Lokalförsörjningsbehovet är ett pågående arbete.

Vård- och omsorgsplan är den metod som vård- och omsorgsnämnden anser uppfyller revisionens rekommendation om att säkerställa planering och strategier för framtidens äldreomsorg. Vård och omsorgsnämnden gav förvaltningen uppdrag att skapa en vård och omsorgsplan och denna är påbörjad. När det gäller verksamhet som är inriktad mot äldreomsorg har det varit svårt att frigöra nyckelpersoner för analysarbetet eftersom andra uppgifter behövt prioriteras. Den analys som gjorts är en framtidsspaning kring hur antalet personer över 80 år förändras under de närmaste tio åren.

Har synpunkterna och förslagen åtgärdats?

Iakttagelser

Rekommendation: Nämnden bör utveckla dialogen mellan nämnd, förvaltning och medborgare avseende framtidens äldreomsorg i syfte att tydliggöra förväntningar, prioriteringar och möjligheter.

Åtgärder: Svaret beskriver också att under årens lopp i takt med ändrad efterfrågan hos kunder har det skett förändringar i behoven av olika typer av insatser. Ett strategiskt beslut var att minska antalet sk vanliga särskilda boendeplatser eftersom dessa inte efterfrågades och det fanns många lediga platser. Delar av förändringarna kunde härledas från förändringar i kundernas efterfrågan, delar kunde härledas till förändringar av lagstiftningen som ger konsekvenser. Delar är förutsägbara och handlar om demografi, delar är inte förutsägbara utan kommer som konsekvens av beslutsfattande utanför nämndens ansvar t ex ändrad lagstiftning eller prejudicerande domar.

Ordförande och förvaltningschef träffar regelbundet medlemmar i det kommunala pensionärsrådet och tillgänglighetsrådet. Där diskuteras framtidsfrågor och det tydligaste budskapet är att äldre vill bo i sin egen bostad och att de efterlyser flera bostadsrätter i kommunen när de väljer att flytta ifrån sin villa. Då detta inte är en fråga för vård och omsorgsnämnden har frågan lämnats över till Tekniska nämnden.

Frågan kring det egna åldrandet och situationen när de inte längre klarar sig själv tycks vara svår att svara på – vård- och omsorgsnämnden har t ex servicelägenheter intill dagcentralen i tätorten. Det går att ställa sig i kö utan biståndsbeslut och kön är lång men ofta tackar brukarna nej när erbjudandet väl kommer och vill flytta fram sin inflyttning till en senare tidpunkt.

Under hösten år 2022 genomförs informationsträffar för personer över 75 år på fyra ställen i kommunen – träffarna är uppbyggda som en mäsas där deltagarna kan besöka representanter för kommunens olika verksamheter t ex kommunal hemsjukvård, rehabilitering, myndighetsenheten, demensomsorg, anhörigstöd och representanter för vårdcentralerna. En sammanställning kommer att göras efter att alla träffar är genomförda.

Vidare framkommer av den uppföljande granskningen att vård- och omsorgsförvaltningen under år 2022 har medverkat i projektet Kostnad per Brukare, som är en analysmodell som drivs av företaget Ensolution, där kommunens kostnader inom olika verksamheter inom vård och omsorg jämförs med andra kommuner som deltar i projektet. I analysen ingår både volymer, insatstyper och styckkostnader. Resultatet som presenterades visar att Sjöbos vård och omsorg ligger högre än genomsnittet för medverkande kommuner i kostnader både vad gäller särskilt boende, hemtjänst och LSS- boende.

Analyser pågår kring anledningen till detta och förklaringen kan dels vara att kommunens särskilda boenden är relativt små vilket innebär att nattbemanningen blir hög per lägenhet, det finns också en hög andel hemtjänstkunder med få biståndsbeviljade timmar vilket i sin tur innebär korta besök vilket påverkar förhållandet mellan kundtid och restid. Förvaltningen implementerar för närvarande inom verksamheten med inriktning mot äldreomsorg ett digitalt system som ska optimera planeringen för kunder med biståndsbeslut. Planeringen ska ge en effektiv kundplanering som säkerställer att kunderna får sina insatser utförda enligt sina önskemål samtidigt som medarbetarna får minskade körsträckor och mindre stress.

Förvaltningen har valt att gå vidare med en bedömning av behov för kunder inom LSS i samarbete med Ensolution för att undersöka anledningen till den större kostnad Sjöbo jämfört med andra kommuner. Denna undersökning inleddes i oktober och beräknas bli klar under år 2022.

Bedömning

Svaret på revisionsfrågan är **delvis**.

Bedömningen grundas på att vi av erhållet svar och inkomna underlag delvis kan se att vård- och omsorgsnämnden har vidtagit åtgärder med utgångspunkt från revisorernas synpunkter och förslag.

Sammanfattning av åtgärdade rekommendationer

Rekommendation	Rekommendation genomförd
<p>Nämnden bör säkerställa att planering och strategier upprättas för framtidens äldreomsorg.</p> <p>Nämnden bör säkerställa att beslutsunderlag för planer och strategier är heltäckande. Dessa underlag bör beskriva ekonomiska och verksamhetsmässiga konsekvenser, samt jämförelser med andra liknande kommuner.</p>	<p>Rekommendationerna är delvis genomförda. Arbete med både lokalförsörjningsplan och vård- och omsorgsplan pågår som utgör strategier och planer inom området. Vi noterar att pandemin och därefter kriget i Ukraina har haft negativa effekter när det kommer till att bedriva ett strategiskt arbete med frågorna.</p>
<p>Nämnden bör utveckla dialogen mellan nämnd, förvaltning och medborgare avseende framtidens äldreomsorg i syfte att tydliggöra förväntningar, prioriteringar och möjligheter.</p>	<p>Rekommendationen är genomförd. Vi kan i den uppföljande granskningen se att det finns en dialog mellan nämnd, förvaltning och medborgare samt att det genomförts en undersökning avseende "Kostnad per brukare".</p>

3

Revisionell bedömning

Revisionell bedömning

PwC har, på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Sjöbo kommun, genomfört en uppföljande granskning av fördjupade granskningar under 2019-2020. Syftet har varit att bedöma om om granskade nämnder och kommunstyrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av den bedömning och åtgärdsförslag som lämnats i genomförda granskningar.

De bedömningar som lämnas utifrån respektive granskning framgår nedan:

Vi bedömer att familjenämnden *i allt väsentligt* har vidtagit åtgärder med hänsyn till revisorernas rekommendationer utifrån genomförd granskning av familjenämndens ledning och styrning från år 2019.

Vi bedömer att kommunstyrelsen *inte* har vidtagit åtgärder med hänsyn till revisorernas rekommendationer utifrån genomförd granskning av avtalshantering från år 2020.

Vi bedömer att vård- och omsorgsnämnden *inte helt* har vidtagit åtgärder med hänsyn till revisorernas rekommendationer utifrån genomförd granskning av framtidens äldreomsorg från år 2020.

Rekommendationer

.Kommunstyrelsen och vård- och omsorgsnämnden rekommenderas att fortsatt arbeta med att åtgärda de rekommendationer som lämnades vid de tidigare granskningarna.

2022-12-12

Emma Ekstén

Uppdragsledare och projektledare